

Motion till riksdagen 2025/26:762

av **Peter Hedberg m.fl. (S)**

Invasiva främmande arter

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en ökad kunskap hos fastighetsägare och allmänhet om de invasiva främmande arterna och att åtgärderna för att stoppa deras spridning måste vara effektiva och ändamålsenliga och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Invasiva främmande arter är arter som med människans hjälp flyttats från sin ursprungliga miljö och i sin nya omgivning börjar sprida sig snabbt och orsakar allvarlig skada för ekosystem, infrastruktur eller människors hälsa, vilket medför stora kostnader för samhälle och enskilda. Genom tiderna har vi haft stor nytta av främmande arter från världens alla hörn – i trädgårdar, i jord- och skogsbruket och inom jakten. Men det kan orsaka stora problem när främmande arter tar över i sin nya miljö, konkurrerar ut andra arter, blir invasiva och skadar ekosystemen. Invasiva främmande arter är i dag ett av de största hoten mot biologisk mångfald i Sverige, och Naturvårdsverket uppskattar att kostnaderna för samhället årligen uppgår till flera miljarder kronor i förlorade ekosystemtjänster och bekämpningsåtgärder. Ett aktuellt exempel är jättelokan och lupinen som sprider sig i stora delar av Västernorrland. Längs E4:an och mindre vägar i länet har lupinen etablerat sig kraftigt och tränger undan den naturliga vägkantsfloran som är viktig för pollinatörer. Jättelokan har på flera platser orsakat problem både för markägare och för kommuner, eftersom växtsaften kan ge brännskadeliknande utslag vid hudkontakt. Detta visar hur både biologisk mångfald och människors hälsa påverkas lokalt.

Det här är ett komplext miljöproblem där alla behöver hjälpa till och samarbeta för att vi ska kunna bekämpa spridningen. Bäst stoppar vi de invasiva arterna genom att arbeta förebyggande, så att de inte kommer till Sverige eller sprids inom landet. De som ändå kommer hit måste snabbt upptäckas och bekämpas. Med ökande internationell handel och transporter sprids allt fler arter utanför sina naturliga utbredningsområden. Klimatförändringarna gör dessutom att fler arter överlever och etablerar sig här än tidigare.

Exempelvis har den invasiva mördarsnigeln och signalkräftan kunnat sprida sig längre norrut tack vare mildare vintrar. Detta gör att problemet blivit ett växande och allt mer akut hot.

Den som äger en fastighet har ett eget ansvar att vidta åtgärder om det finns EU-listade invasiva främmande arter vid den egna fastigheten. Ansvaret gäller för alla som äger fastigheter – privatpersoner, kommunala och statliga fastighetsägare och bolag. Vi behöver därför ökad kunskap och förståelse i samhället om de invasiva arterna och hur man förebygger och bekämpar spridningen av dem.

Kunskap om var arterna finns är grunden för arbetet med invasiva främmande arter. Det är därför mycket viktigt att fynd rapporteras in, exempelvis via Artportalen eller kommunernas rapporteringssystem. Precis som Riksrevisionens rapport visar måste vi göra mer i arbetet mot invasiva arter och åtgärderna som vidtas måste vara effektiva och ändamålsenliga.

Peter Hedberg (S)

Anna-Belle Strömberg (S)

Peder Björk (S)